

Feminiserende HORMONBEHANDLING

Mål oppstartsfase:

- 1) Testosteron < 2 nmol/L. (Verdier < 4 nmol/L kan aksepteres.)
- 2) Østradiol 0,35-0,55 nmol/L. (Verdier mellom 0,25 og 0,7 nmol/L kan aksepteres.)

Tips! Obs fritt testosteron!

Formel for fritt testosteron:
(testosteron x 10) / SHBG.

Verdi som tilsvarer mål for for testosteron: < 0.3.

Verdi som tilsvarer akseptabel testosteronnivå: < 0.6.

Feminint vindu SHBG: 23-100 nmol/L.

Maskulint vindu SHBG: 8-60 nmol/L.

SHBG virker feminiserende ved å hindre binding av testosteron til målreseptorer.

Mål for vedlikeholdsfasen:

Klinisk vurdering hvert andre år, ref pasientens opplevelse av effekt/forventninger/mål.

Rammer:

1) Østradiol < 0,7 nmol/L.

Maksimum doser østradiol: Estradot 200 mcg hver halve uke ELLER Lenzetto spray 4 spray daglig ELLER Progynova 8 mg daglig.

2) **Max doser anti-androgen:** Spironolakton 300 mg daglig ELLER Cyproteron 25 mg daglig. 3.

Blodprøver:

Hver konsultasjon: testosteron, østradiol, SHBG, prolaktin, LH, FSH, Hb, ery, hct, ferr, B12, tbct, Na+, K+, krea, ALAT, g-GT, ALP.

Årlig: HbA1c, kol, HDL, LDL, triglyserid, vit D.

Ved bruk av Lenzetto spray:

Ikke spray på blodprøvearm de siste 3 dagene før blodprøvetaging.

Ved bruk av Progynova tablett

x2 daglig: Blodprøve tas 6, 18, 30 og 42 timer etter inntak av tablett.

x1 daglig: 6 og 30 timer etter inntak av tablett.

Andre forhold å være oppmerksom på:

Kardiovaskulær og diabetesscreening:

Årlig: Vekt og blodtrykk.

HbA1c og lipider i blodprøve.

EKG for pasienter over 40 år.

Obs! Tegn og risikofaktorer for sykdom som kan skyldes trombosedannelse. Lav terskel for igangsetting av forebyggende tiltak.

Ved migrene:

Vurder henvisning til nevrolog for riktig diagnose og vurdering om daglig migreneprofylakse.

Screening for brystkreft:

Etter gjeldende retningslinjer for cis-kvinner, uansett juridisk kjønn.

Screening for vaginalkreft:

Klienter som har gjennomgått kjønnsjusterende genitalkirurgi tilbys screening for vaginalkreft (retningslinjer for livmorhals-screening).

Forebygging og utredning av osteoporose:

Høy LH er indikasjon for benteitthetsmåling hos orkidektomerte.

Nyttig med en baselinemåling. Klienter på adekvat

hormonsubstitusjon forventes ikke å utvikle osteoporose.

Utredning av prostatasykdom:

Etter gjeldende retningslinjer for cis-menn.

Lurt å måle PSA hos symptomfrie som starter feminiserende hormoner etter at de har fylt 40. 1 ng/mL som cut-off for videre utredning, da feminiserende hormoner reduserer PSA.

Helsestasjon for kjønn og seksualitet - HKS